

Сімонов Микита Андрійович

Аспірант філософського факультету

Київський національний університет імені Тараса Шевченка (м. Київ, Україна)

<https://orcid.org/0000-0001-6728-2215>

e-mail: Simonov.Mykyta@gmail.com

РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПОЛІТИЧНИХ ВІДНОСИН КНР ТА США

Резюме

У статті представлено ретроспективний аналіз еволюції та змін політичних відносин між Китайською Народною Республікою і Сполученими Штатами Америки в період з 1949 по 2024 рік. Дослідження висвітлює ключові етапи, такі як створення КНР у 1949 році, її подальша напруженість із США за часів холодної війни та нормалізація дипломатичних відносин після візиту президента Ніксона до Китаю в 1972 році. Проаналізовано вплив подій на площі Тяньаньмень у 1989 році та загострення американо-китайських відносин, що призвело до впровадження міжнародних санкцій. Окреслено суть економічних реформ Китаю під керівництвом Ден Сяопіна, які відкрили країну для іноземних інвестицій та істотно розширили економічні зв'язки зі США. Обґрунтовано, що приєднання Китаю до Світової організації торгівлі (СОТ) у 2001 році стало ключовим моментом у американо-китайських відносинах, оскільки країни стали глибоко економічно взаємозалежними. Розглянуто розвиток американо-китайських відносин під час президентства Барака Обами, Дональда Трампа та Джо Байдена, зосереджуючись на таких питаннях як торгова війна та розробка окремих конкурентних стратегій проти Китаю на фоні політичної та економічної присутності КНР у світі. Доведено, що незважаючи на тривалі політичні розбіжності, обидві країни підтримують складні, але важливі відносини, які характеризуються як співпраця, так і конкуренція на глобальній арені.

Ключові слова: КНР, США, американо-китайські відносини, політичні відносини.

Вступ

Відносини між Китайською Народною Республікою і Сполученими Штатами Америки постають найбільш неоднорідними та суперечливими у сучасній політичній науці. Вони сформувалися на тлі різних протиріч - у першу чергу, політичних та ідеологічних, що виникли після утворення КНР у 1949 році. Перші десятиліття цих відносин були позначені холодною війною, в ході якої обидві країни виступали як учасники геополітичного конфлікту з двома найбільшими його проявами – Корейською та В'єтнамською війнами. Після історичного візиту президента США Річарда Ніксона до Пекіна у 1972 році розпочався процес поступової нормалізації відносин між державами, кульмінацією якого стало встановлення офіційних дипломатичних зв'язків у 1979 році. Попри періоди політичної напруженості, зокрема після жорстокого придушення протестів на площі Тяньаньмень у 1989 році, обидві країни залишаються стратегічними партнерами. Економічні реформи під керівництвом Ден Сяопіна та поступова інтеграція Китаю у світову економіку призвели до стрімкого зростання двосторонньої торгівлі та інвестицій, що особливо активізувалося після вступу КНР до Світової організації торгівлі (СОТ) у 2001 році. Незважаючи на істотне зближення економічних інтересів, США і КНР станом на сьогодні продовжують протистояти одне одному в політичній та ідеологічній площинах.

Мета статті - проаналізувати ключові етапи трансформації відносин між КНР і США з 1949 по 2024 рік, звертаючи увагу на ключові події у цей період. Оцінка цих подій дозволяє зрозуміти динаміку сучасних відносин між двома центрами сучасної політики та економіки, їхнє значення для глобальної стабільності та безпеки.

Методи дослідження

Робота виконана з використанням ретроспективного аналізу як основного методу дослідження з використанням таких методологічних підходів як критичний, міждисциплінарний та системного аналізу. Також дослідження базується на загальнонаукових принципах об'єктивності та історизму, які й дозволили здійснити ретроспективний аналіз трансформації політичних відносин КНР та США.

Результати дослідження

Історія офіційного існування Китайської Народної Республіки починається 1 жовтня 1949 року. Громадянська війна на території Китаю, перемога Мао Цзедуну і вигнання націоналістичного уряду на чолі з партією Гоміньдан і її лідером Чан Кайші на острів Тайвань прискорив офіційне утворення нової соціалістичної держави. На той час адміністрація Президента США Гаррі Трумена, що раніше у 1947 році прийняла програму зі стримування поширення соціалізму в світі та, у першу чергу, впливу Радянського Союзу, підтримувала уряд китайських націоналістів під час громадянської війни в Китаї

та відмовлялася визнати легітимність нового комуністичного режиму в континентальному Китаї і згодом підтримувала дипломатичні відносини з Республікою Китай (Тайвань). Це змусило Мао Цзедуну зробити перший зовнішньополітичний крок, який ідеологічно об'єднав два комуністичні режими, – офіційно зустрітися з радянською делегацією та лідером СРСР Іосіфом Сталіним 16 грудня 1949 року. Незважаючи на те, що Мао проголосив мирну паузу на 3–5 років для відновлення економіки і соціального порядку в країні, менш ніж через рік почалася Корейська війна - подія, яка призвела до прямого протистояння між КНР і США. Втручання Китаю в Північну Корею для підтримки Кім Ір Сена проти очолюваних США багатонаціональних сил ООН призвело до затяжного конфлікту та, як наслідок, ще більше погіршило політичні відносини між КНР і США. Так Сполученими Штатами було запроваджено торговельне ембарго щодо Китаю та здійснювалися намагання стримати поширення комунізму у Східній Азії за допомогою альянсів, зокрема таких як Організація договору Південно-Східної Азії (SEATO). Показовим є також розвиток зовнішньополітичної доктрини Дуайта Ейзенхауера, яку можна справедливо назвати еволюційним розвитком Доктрини Трумена. Відповідно до Доктрини Ейзенхауера, будь-яка країна могла вимагати від американської сторони економічної чи збройної допомоги, якщо їй загрожувала військова агресія з боку іншої держави [1, р. 407]. Це положення в умовах холодної війни було, в першу чергу, спрямоване на боротьбу проти Радянського Союзу, але принцип дозволу Сполученим Штатам «забезпечувати та захищати територіальну цілісність і політичну незалежність таких націй, які вимагають такої допомоги проти відкритої збройної агресії з боку будь-якої нації, контрольована міжнародним комунізмом» свідчить, серед іншого, про можливість підтримки іншої держави в боротьбі, наприклад, з комуністичним Китаєм у разі військового конфлікту, що характеризує ідеологічне значення доктрини Ейзенхауера [2].

Протягом 1960-х років Сполучені Штати Америки проводили політику ізоляції щодо КНР, відмовляючись визнавати комуністичний уряд у Пекіні. Натомість США продовжували підтримку дипломатичних відносин з урядом Республіки Китай на Тайвані. Ця політика «двох Китаїв» відображала динаміку холодної війни та продовжувала ідеологічне протистояння з комунізмом. Одним із її проявів стала, зокрема, війна у В'єтнамі — невдала і суперечлива військова кампанія США, яка, подібно до Корейської війни, до початку 1970-х років через свою довготривалість та значні людські втрати залишалася найбільшою внутрішньополітичною проблемою США, що відобразилося як у поширенні протестних настроїв всередині держави, так і в засуджуючому відображенні тих подій в американській культурі та мистецтві [3, р. 126].

Генрі Кіссінджер - радник з національної безпеки 37-го президента США Річарда Ніксона - став ключовою фігурою, що відкрила двері для

діалогу з КНР. У межах «трикутної (тристоронньої) дипломатії» (triangular diplomacy), зовнішньополітичної стратегії США, що, на відміну від Доктрини Ейзенхауера, полягала у використанні суперництва та напруги між СРСР та КНР для посилення власної політичної гегемонії, він разом з Ніксоном розробив стратегію можливого встановлення американо-китайських відносин; результатом її став таємний візит Кіссінджера до Пекіна в липні 1971 року. Під час цього візиту було домовлено, що Ніксон відвідає Китай у лютому 1972 року. На переговорах Річард Ніксон визнав Тайвань територією Китаю і погодився вивести американський військовий контингент у разі зниження напруженості у В'єтнамі. Основу нормалізації відносин між США і КНР заклало Шанхайське комюніке, яке визнало принцип «єдиного Китаю» і відкрило шлях до остаточного встановлення офіційних дипломатичних відносин [4].

Після візиту Ніксона американо-китайські відносини вступили в період політичної нормалізації. Активізувалися дипломатичні контакти, кульмінацією яких стало встановлення офіційних дипломатичних відносин у 1979 році за адміністрації 39-го президента США Джиммі Картера. Ця подія остаточно заклала основи для проведення нової стратегії, як політично, так і економічно вигідної для США. У результаті встановлення дипломатичних відносин КНР була офіційно визнана єдиним легітимним урядом Китаю, що призвело до розриву офіційних відносин з Китайською Республікою (Тайвань). Однак, незважаючи на офіційну втрату Тайванем міжнародної суб'єктності, «Акт про відносини з Тайванем» був підписаний для підтримки неофіційних відносин з Тайванем і гарантування безпеки острову в разі втручання КНР [5; 6].

Впродовж 1980-х років політика КНР зазнала значних змін. Під керівництвом Дена Сяопіна Китай підтримував прагматичний підхід до політичного управління, що був орієнтований на реальні результати, під гаслами «пошуку істини у реальних фактах» і «соціалізм з китайською специфікою». Дані принципи допомогли Китаю відійти від ідеологічної абстракції, яка раніше домінувала у внутрішній та зовнішній політиці, і зменшити вплив полеміки, що виникла через радянсько-китайський розкол. Відмова від догматизму дозволила Китаю зосередитися на економічному зростанні, модернізації та розбудові стратегічних партнерств, зокрема з США. У період після нормалізації відбулося значне розширення економічних зв'язків між Сполученими Штатами та Китаєм. Економічні реформи Ден Сяопіна відкрили Китай для іноземних інвестицій і торгівлі, що, у свою чергу, призвело до швидкого економічного зростання та інтеграції у світову економіку. США стали найбільшим торговим партнером Китаю зі збільшенням інвестиційних потоків і зростанням транснаціональних корпорацій, що працюють у Китаї [7].

Разом з дипломатичним зближенням КНР та США, збільшувалося й протистояння СРСР. За оцінкою Генрі Кіссінджера, співпраця між Китаєм та Сполученими Штатами була результатом раціональної гри двох великих

держав, спрямованої на стримування Радянського Союзу — спільного геополітичного противника у тривалій холодній війні. Продовжуючи трикутну дипломатію, Сполучені Штати, незважаючи на відсутність спільних ідеологічних основ, діяли з КНР, радше, як стратегічні союзники, об'єднані проти більшої загрози. Це корелює з думкою американського політолога Джона Міршаймера: таків відносини обумовлені суто стратегічною необхідністю, а не спільністю цінностей чи інтересів. Як наслідок, під час китайсько-в'єтнамської війни (1979 рік) СРСР надавав розвідувальні дані уряду В'єтнаму; відповідно, як США, так і КНР під час Війни в Афганістані 1979–1989 років - воєнно-технічну допомогу афганським моджахедам [8, 47 р.].

1989 рік став відомий світовій спільноті «подіями 4 червня». На площі Тяньаньмень пройшла серія протестів проти політики КПК, рушійною силою яких була студентська громада. Цей протестний рух став серйозним випробуванням для китайського уряду, а подальше насильницьке придушення протесту за допомогою Китайської народно-визвольної армії з багатьма жертвами серед протестувальників загострило відносини між США та Китаєм. Результатом цих подій стало введення санкцій проти Китаю та припинення військового співробітництва, а також критика з боку США та міжнародної спільноти щодо дотримання китайською владою прав людини та політичних свобод. Варто зазначити, що події на площі Тяньаньмень використовуються американськими політиками і сьогодні: за словами держсекретаря Ентоні Блінкена, сьогодні нинішній уряд КНР, забороняючи акції в підтримку протестувальників та їх ідей, пригнічує пам'ять про ті події. [9].

Розпад СРСР, який призвів до закінчення холодної війни, відкрив нові можливості для американо-китайських відносин. Однією з ключових подій, що наблизили Китай до міжнародної спільноти, став вступ країни до Світової організації торгівлі (СОТ) у 2001 році. Завдяки вступу до такої організації Китайська Народна Республіка стала офіційно інтегрованою у світову торговельну систему та відкрила міжнародні можливості для КНР [10].

Характеризуючи майбутні відносини між Китаєм і Сполученими Штатами, під час повноважень президента Барака Обами було закладено основу для політичної взаємодії між Сполученими Штатами та Китайською Народною Республікою на наступні роки. Слід зазначити, що політика США щодо Китаю відзначається пошуком балансу між стратегією економічного та політичного співробітництва та стратегією системного стримування. У свою чергу, Пекін наголошує на необхідності зміцнення взаємної довіри та правильного розуміння Китаю, який не збирається відступати від курсу на партнерство зі США. Прихід Дональда Трампа до влади як нового президента США спричинив значні зміни в акцентах зовнішньополітичної стратегії США. Президентська виборча кампанія в США 2016 року супроводжувалася гучними заявами, особливо щодо економічної присутності Китаю в

США. Модернізація зовнішньополітичної стратегії США викликала певне охолодження американо-китайських відносин. Наприклад, 14 листопада 2016 року новообраний президент США Дональд Трамп провів телефонну розмову з лідером КНР Сі Цзіньпіном. Сторони обговорили розвиток відносин між Пекіном і Вашингтоном і продовження дотримання політики «єдиного Китаю». Однак пізніше, у грудні 2016 року, Дональд Трамп провів телефонну розмову з Цай Інвень, чим порушив дипломатичні домовленості з КНР щодо даної політики. З 1979 року це був перший офіційний контакт між представниками адміністрації Тайваню та президентом США. У результаті МЗС КНР направило Дональду Трампу офіційний протест у зв'язку з офіційним спілкуванням з представництвом КНР [11].

Одна з ключових стратегій протидії зростаючому впливу Китаю передбачала зміцнення альянсів з партнерами в Індійсько-Тихоокеанському регіоні та Європі. Центральним у цьому підході було поглиблене співробітництво з країнами, вразливими до економічного тиску Китаю, такими як Індія, Австралія та Японія, що стало основою для відновлення QUAD - чотирьох-стороннього діалогу з безпеки, заснованого у 2007 році Прем'єр-міністром Японії Сіндзо Абе за підтримки Прем'єр-міністра Австралії Джона Говарда, Прем'єр-міністра Індії Манмохана Сінгха та Віце-президента США Діка Чейні за доби президентства Барака Обами. Ця стратегія сприяла формуванню ширшого підходу до геополітичного змагання з Китаєм, об'єднуючи зусилля союзників для підтримки регіональної стабільності [12].

Ще одним важливим елементом підходу Трампа до відносин з КНР стала політика «економічного тиску». Торгова війна, розпочата його адміністрацією, мала на меті скоротити дефіцит торгівлі США з Китаєм, обмеживши при цьому можливість Китаю фінансувати флагманську інфраструктурну ініціативу КНР - "Пояс і шлях", яка позиціонується як стратегія створення та ведення нового типу глобалізації за рахунок використання китайських інвестицій у розвитку інфраструктурних проєктів країнами-партнерами КНР. Асоціюючи Китай з головним економічним і стратегічним конкурентом, адміністрація Трампа запровадила мита на китайські товари та обмеження на діяльність китайських компаній у США, що, у перспективі, мало б послабити позиції Китаю на світовому ринку. Ескалація напруженості між США та Китаєм у добу президентства Дональда Трампа значно вплинула на стратегічну позицію Китаю. Таким чином, мита Трампа опосередковано заохочували Китай зміцнювати та розширювати економічні зв'язки з країнами-членами ініціативи "Пояс і шлях", пом'якшуючи економічний вплив торговельних заходів США шляхом поглиблення торгових мереж у межах "Поясу і шляху". Ця ескалація відображала ширшу стратегічну мету США щодо врівноваження впливу Китаю.

Незважаючи на економічну взаємозалежність і закінчення торговельної війни в 2020 році, а також перемогу кандидата в Президенти США від Демократичної Партії Джозефа Байдена, двосторонні зв'язки між Китаєм і Америкою залишаються напруженими. У відповідь на просування ініціативи «Пояс і шлях» влада США взяла участь у реалізації інфраструктурних проєктів: у 2019 році, ще за каденції Д. Трампа, був утворений «Blue Dot Network», кінцевою метою якого є обмеження інфраструктурних ініціатив, що не відповідають стандартам, закладеним даним проєктом; у 2021 році, під час каденції 46-го президента Джо Байдена — «Build Back Better World», а роком пізніше — «Partnership for Global Investment and Infrastructure», який зберіг принципи останнього: прозорість і підзвітність, вирішення клімату зміни, охорона здоров'я, цифрові технології, нерівність доходів і питання гендерної рівності [13; 14].

Характеризуючи подальшу зовнішню політику Сполучених Штатів щодо КНР, варто зосередити увагу на стратегічному принципі «зниження ризиків» (de-risking). Він спрямований на зменшення залежності від китайських технологій і постачань, не вдаючись до повного «розмежування» (decoupling). Проте, на думку дослідника з Центру стратегічних та міжнародних досліджень (CSIS) Скотта Кеннеді, мають зберігатися широкі економічні зв'язки та відновлення широкого діалогу. Також стратегія “зменшення ризиків” має супроводжуватися більш конкретним узгодженням або гармонізацією щодо реалізації економічної безпеки в ряді секторів (наприклад, напівпровідники, електромобілі та критичні мінерали тощо), правилами, пов'язаними з цифровою економікою, виконання зобов'язань, взятих на останній Конференції ООН зі зміни клімату, відновлення співпраці в межах COT і утримання світової торгівлі від краху [15].

Інцидент через шпигунський китайський аеростат у повітряному просторі США у 2023 році став піком напруги у відносинах, що спонукав до пошуку політичного діалогу, зокрема, проведення спільного саміту у Сан-Франциско між Джо Байденом і Сі Цзіньпіном. Основною метою зустрічі було стабілізувати двосторонні відносини, зокрема через відновлення військових контактів, обговорення питань боротьби з поширенням наркотичних речовин і підготовку до оновлення угоди про науково-технічну співпрацю. Незважаючи на ці зусилля, зберігається глибока недовіра між обома сторонами, а також скепсис щодо можливості досягнення довгострокового прогресу [16].

Перемога Дональда Трампа на виборах, з іншого погляду, створює нові виклики для американо-китайських відносин. Можливо припустити, що період стане більш напруженим і динамічним, аналогічно до президентського терміну Трампа у 2016–2020 роки. Між лідерами у Вашингтоні та Пекіні може зберегтися обережне взаєморозуміння, хоча Китай продовжуватиме демонструвати свої довгострокові амбіції. Водночас перспективи стабільного

діалогу між країнами залишаються невизначеними. Здобувши значну перемогу під час нещодавніх президентських виборів, Трамп, скоріш за все, не пом'якшить свою риторику, спрямовану на зображення Китаю як головного джерела економічних і соціальних проблем Сполучених Штатів. Це опосередковано підтверджується майбутніми призначеннями відомих критиків на ключові посади, наприклад Марко Рубіо в якості Державного секретаря США, який наразі перебуває під китайськими санкціями [17].

Говорячи про перспективи розвитку американо-китайських відносин, можна навести думку американського політолога Аарона Фрідберга, який описував один із варіантів їх розвитку. У 2011 році у своїй праці "A Contest For Supremacy" автор зазначає, що, в перспективі, ліберально-демократичний Китай, на відміну від чинної комуністичної влади, не має підстав боятися своїх демократичних партнерів і застосовувати проти них силу, оскільки кінцевою метою американської стратегії, якщо відкинути дипломатичні тонкощі, є прискорення революції, навіть мирної, здатної покласти край однопартійному авторитарному правлінню в Китаї та побудувати на його місці ліберальну демократію [18, p. 263].

З одного боку, судячи з даної тези, можна зробити висновок, що Аарон Фрідберг є прихильником ліберально-демократичної теорії, згідно з якою, демократичні держави за своєю природою не воюють між собою, а демократизація має, відповідно, сприяти мирному співіснуванню світового суспільства. І дійсно, Аарон Фрідберг зауважує у своїй роботі, що США прагнуть до демократичних перетворень у Китаї як способу зменшення напруги у двосторонніх відносинах між державами. Проте стратегія США щодо підтримки Тайваню на сьогодні є більш явною та ризикованою: на тлі вже існуючої напруги внаслідок дипломатичного візиту Ненсі Пелосі, спікера Палати представників США, у 2022 році та посилення військових навчань КНР біля Тайваню виникає ризик ескалації війни між острівним Китаєм та материковим. Для посилення протидії КНР, Тайвань планує в наступному 2025 році витратити 2,2 млрд доларів США на американську зброю. Так, за даними медіа, був закладений 21 проєкт із закупівель на загальну суму 716,6 млрд тайванських доларів [19].

Висновки

Відносини між США та КНР перебувають у постійній динаміці та трансформації під впливом зовнішніх подій та стратегії представників державної влади. З 1949 по 1972 рік США і КНР не мали офіційних політичних відносин і виступали як протиборчі сили в Корейській і В'єтнамській війнах, американський уряд у той час дипломатично підтримував Китайську Республіку на острові Тайвань. У 1972 році завдяки офіційному візиту Річарда Ніксона до Китаю настав етап нормалізації відносин між Сполученими Штатами і Китайською Народною Республікою, який заклав основу для подальшого

формування дипломатичних відносин у 1979 році при президентстві Джиммі Картера, для відносин між КНР та США стало очевидним посилення економічного партнерства. Розгін протестувальників на площі Тяньаньмень у 1989 році став вагомим приводом для критики китайської влади через недотримання прав людини в країні. Згодом, до 2016 року особливим щодо відносин Китаю та США був пошук балансу між економікою та політикою, вершиною якого стало входження КНР до СОТ. Однак проблематичним став пришвидшений політико-економічний розвиток Китаю, що, в подальшому, призвів до загострення конкуренції між Сполученими Штатами та КНР під час каденції Дональда Трампа. Її проявами стали як окремі політичні кроки (порушення принципу «єдиного Китаю»), так і торгова війна, яка тривала з 2018 по 2020 рік, і розробка конкурентних стратегій проти Китаю на фоні політико-економічної присутності КНР у світі. Подолання поточної напруги та викликів, які існують у двосторонніх відносинах між Сполученими Штатами та Китайською Народною Республікою, вимагають стратегічної співпраці між державами та пошуку консолідації для побудови глобальної стабільності.

Список посилань / References

1. Kissinger, H. (2011). *On China*. New York, 608 p.
2. The Eisenhower Doctrine (1957). Office of the Historian. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://history.state.gov/milestones/1953-1960/eisenhower-doctrine>
3. Kissinger, H. (1979). *White House years*. Boston, 805 p.
4. Joint Communiqué of the United States of America and the People's Republic of China (1972) Wilson Center Digital Archive. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://digitalarchive.wilsoncenter.org/document/joint-communicue-between-united-states-and-china>
5. Oberdorfer D. (1979) Trade Benefits for China Are Approved by Carter. *The Washington Post*. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.washingtonpost.com/archive/politics/1979/10/24/trade-benefits-for-china-are-approved-by-carter/febc46f2-2d39-430b-975f-6c121bf4fb42/>
6. Taiwan Relations Act (1979). GovInfo. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/STATUTE-93/pdf/STATUTE-93-Pg14.pdf#page=1>
7. Mearsheimer, J. J. (2001). *The tragedy of great power politics*. New York: W. W. , 555 p.
8. Kinsella, W. (1992). *Unholy Alliances: Terrorists, Extremists, Front Companies and the Libyan Connection in Canada*. Lester Publishing, 250 p.
9. The 33rd anniversary of Tiananmen Square (2022). U. S. Department of State. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.state.gov/the-33rd-anniversary-of-tiananmen-square/>

10. On December 11, 2001, China officially joined the WTO. What achievements have China made in trade facilitation since China's WTO accession? (2021) Ministry of Commerce People's Republic of China. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://english.mofcom.gov.cn/article/pressconferencehomepage/foreigntrade/202202/20220203283237.shtml>
11. Smith, S. A. (2021) The Quad in the Indo-Pacific: What to Know. Council on Foreign Relations [Электронный ресурс]. Режим доступа: <https://www.cfr.org/in-brief/quad-indo-pacific-what-know>
12. Mullen, J. (2018) China blasts Trump's new trade tariffs. CNN Business. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <https://money.cnn.com/2018/01/22/news/economy/trump-trade-tariffs-china-reaction/>
13. Addition of Entities to the Entity List (2019). Federal Register. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <https://www.federalregister.gov/documents/2019/05/21/2019-10616/addition-of-entities-to-the-entity-list>
14. Factsheet on the G7 Partnership for Global Infrastructure and Investment (2022). Ministry of Foreign Affairs of Japan. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <https://www.mofa.go.jp/files/100506918.pdf>
15. Kennedy, S. (2024) U. S. -China Relations in 2024: Managing Competition without Conflict. Center for Strategic and International Studies. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <https://www.csis.org/analysis/us-china-relations-2024-managing-competition-without-conflict>
16. Readout of President Joe Biden's Meeting with President Xi Jinping of the People's Republic of China (2023). The White House. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2023/11/15/readout-of-president-joe-bidens-meeting-with-president-xi-jinping-of-the-peoples-republic-of-china-2/>
17. Fenby, J. (2024). US-China relations; Storms ahead; but then a re-set? SOAS China Institute [Электронный ресурс]. Режим доступа: <https://blogs.soas.ac.uk/china-institute/2024/11/18/us-china-relations-storms-ahead-but-then-a-re-set/>
18. Friedberg, A. (2011). A Contest for Supremacy: China, America, and the Struggle for Mastery in Asia. New York: W.W. Norton & Company, 384 p.
19. Chung, L. (2024). Taiwan plans to spend US\$2.2 billion on American weapons next year. South China Morning Post. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <https://www.scmp.com/news/china/military/article/3287096/taiwan-plans-spend-us22-billion-american-weapons-next-year>

Mykyta Simonov

Postgraduate student of the Faculty of Philosophy

Taras Shevchenko Kyiv National University, (Kyiv, Ukraine)

<https://orcid.org/0000-0001-6728-2215>

e-mail: Simonov.Mykyta@gmail.com

RETROSPECTIVE ANALYSIS OF THE TRANSFORMATION OF POLITICAL RELATIONS BETWEEN THE PRC AND THE USA (1949-2024)

Abstract

This article presents a retrospective analysis of the evolution and changes in political relations between the People's Republic of China and the United States of America between 1949 and 2024. Key episodes such as the establishment of the PRC in 1949, its subsequent tensions with the US during the Cold War and the normalization of diplomatic relations after President Nixon's visit to China in 1972 are highlighted. The impact of the events on Tiananmen Square in 1989 and the worsening of Sino-American relations, which led to the introduction of international sanctions, are analyzed. China's economic reforms under Deng Xiaoping, which opened the country to foreign investment and significantly expanded economic ties with the United States are explained. It is well-founded that China's accession to the World Trade Organization (WTO) in 2001 became a key moment in Sino-American relations, the latter country becoming deeply economically interdependent. The development of Sino-American relations during the presidencies of Barack Obama, Donald Trump and Joe Biden is examined, focusing on issues such as the trade war and the development of certain Trump competitive strategies against China against the background of China's political and economic presence in the world. It is proved that, despite persistent political and ideological differences, both countries maintain a complex but important relationship characterized by both cooperation and competition on the global stage.

Keywords: China, United States, Sino-American relations, political relations.

Стаття надійшла до редакції 29.10.24

© Сімонов М. А., 2024